

Детска градина „Брезичка” гр. Гоце Делчев, ул. „Симеон Радев”
№6, тел. 0897961212

e-mail: info-100406@edu.mon.bg , sait: /https://dgbrezichkagd.com/

Утвърдил:.....
Мария Димитрова
Директор ДГ „Брезичка“

М О Д Е Л
ЗА РАБОТА СЪС СЕМЕЙСТВОТО И ДЕЦАТА
В ПЕРИОДА НА АДАПТАЦИЯ ОТ СЕМЕЙНАТА
СРЕДА КЪМ УСЛОВИЯТА И СРЕДАТА В
ДЕТСКАТА ГРУПА В
ДЕТСКА ГРАДИНА „БРЕЗИЧКА“,
гр. ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ

Моделът е приет с Решение на ПС, отразено в Протокол № 1 от 01.09.2026 г.

и утвърден със Заповед № 348/ 01.09.2026 г . на директора на ДГ “Брезичка”.

Излизането от семейната среда и срещата с новата - заобикалящата, непознатата, социалната среда е част от живота и развитието на детето, като в същото време е един деликатен и често пъти продължителен процес. Тръгването на детето на ДГ е смяна на среда, навици и статус. Подобни събития са част от живота на всяко дете – първоначално постъпване в детска градина, а по-късно в училище. Психолозите образно го сравняват с откъсване на цвете от саксия и изнасянето му на открито – в градина.

За безболезнена адаптация към тези промени, изключително важна е предварителната подготовка на детето в семейството. Родителите в най-голяма степен може да допринесат за бързата и безболезнена адаптация на детето към детската градина, когато са убедени в способността на детето успешно да премине през този етап. Тази убеденост носи увереност и емоционално спокойствие както на тях, така и на детето. Доверието, което гласуват на детето, стимулирането му, позволява то да приеме детската градина, новите приятели, новите играчки и цялата среда като своя, в която може да се чувства свободно и сигурно.

Отново родителите са тези, които могат да създадат позитивна нагласа за детската ясла/градина – да се обясни какво точно представлява това място, че ще научи много нови неща, ще намери нови приятели, ще играе. Може да се разгледа сайта на детската градина, след което да се покаже и самата сграда, да се направи разходка из двора. Подходящо е да се „построй“ с конструктор или кубчета, да се нарисува.

Детската градина от своя страна, като институция, по предназначение, изпълнява националните образователни политики. Цялостната дейност и всички практики в детската градина са законово регламентирани, научно обосновани, професионално практикувани и институционално контролирани.

Законът за предучилищно и училищно образование определя ролята на родителите. Те са участници в образователния процес. Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и детската градина се осъществяват чрез Механизъм за взаимодействие, разработен от педагогическите специалисти в детската градина, и включва най-разнообразни средства, някои от които са индивидуални консултации, родителски срещи, обучения, както и разговори всеки път, когато конкретната ситуация или поведение на детето го прави необходимо. **Родителите са длъжни** да подпомагат и да участват в процеса на изграждане на навици и умения на детето, да се осведомяват за приобщаването (адаптацията) на детето към детската градина и постигнатите резултати.

Ролята и задължението на детската градина е не само да отглежда, възпитава, обучава и социализира децата в необходимата образователна среда, но и да даде модели, които и родителите да усвояват и прилагат с оглед бързо постигане на целите на предучилищното образование и подготовката на детето за училище и за обществения живот.

Постъпването на детето в детска ясла може да започне от 10-месечна възраст до навършване на 3-годишна възраст на детето. В детските ясли се осъществяват грижи за ранно детско развитие в няколко области: здраве и двигателно развитие, познавателно развитие, личностно-емоционално и социално развитие, езиково и комуникативно развитие.

У новопостъпващото дете трябва да се формират нови условнорефлекторни връзки, тъй като се нарушава създадения динамичен стереотип (например: ползване на биберон, на памперс, на гърне, тоалетна). При отделни деца в зависимост от възрастта и индивидуалните особености, процесът на адаптиране е по-бавен. Тук е именно огромната и решаваща роля на медицинските сестри, на учителите и другите специалисти работещи в детската ясла/градина в сътрудничество с родителите за по-бързата и безболезнена адаптация на новоприетите деца.

Раздялата с майката/бащата се преживява болезнено почти от всички деца. Те страдат и от това, че се намират в нова обстановка сред непознати хора. Практиката показва, че има деца, които се приспособяват веднага, а други продължително време – от 2 до 4 месеца след постъпване в детската градина. Приспособяването на детето е и социален процес и в него играе роля придобитото, т.е. личния опит на детето, подготовката му в семейството.

В ДГ „Брезичка“ се прилагат множество подходи и прийоми, на първо място индивидуален подход към всяко дете и активни грижи за новопостъпилите особено през периода на адаптацията

ПРЕПОРЪКИ ЗА РОДИТЕЛИТЕ:

Още преди постъпването в детската градина трябва:

- Родителите да проведат предварителен разговор с медицинските сестри или учителките на първа група, в който да споделят навиците и особеностите /ако има такива/ на детето.
- Да направят предварително посещение в детската градина, за да се запознаят с цялостната материална база на детската градина, с образователната среда на групата, с дневната организация, която включва: утринна гимнастика, педагогически ситуации, подвижни игри и развлечения, разходки, закаляващи процедури, хранене, следобеден сън, допълнителни образователни дейности, празници, тържества и др. допълнителни форми за обучение;
- Два-три месеца предварително в домашни условия да се следва дневния режим и храненето в детската градина;
- Предварително да се започне подготовката на детето към изискванията на новата среда;
- Да се формират у детето положителни нагласи, настроения и представи за детската градина; да се говори за детската градина с радост и насърчаване, като за специално място за децата;
- От полза е когато на детето е обяснено какво е това детска градина. А още по-добре е да му е показано нагледно;
- Раздялата в детската градина трябва да бъде кратка и насърчаваща детето;
- Родителите своевременно и ежедневно да се информират и консултират за адаптирането, постиженията и поведението на детето; да споделят своите впечатления с персонала.

ПРЕПОРЪКИ ЗА ДЕТЕТО:

- Целодневният престой да е по-кратък за детето в период на адаптация;

- Да е приучено да ползва гърне и/или тоалетна; да дава сигнали за уриниране и дефекация;
- Да има елементарни умения да държи лъжица;
- Да консумира разнообразно приготвена храна – в трикомпонентно обедно меню; без да се включват дигитални устройства или телевизор, както и да не се храни детето из цялото пространство на групата.
- Да се правят опити за преустановяването на ползването на биберон поради липса на необходимите хигиенни условия за биберон в детската градина;
- Препоръчва се ползването на памперс до 1,6 годишна възраст;
- Да пие от чаша;
- Да има опит за общуване и в непозната среда (в градинки, паркове с деца и възрастни);
- Да седи на детско столче;
- Да е дружелюбно към другите деца, да споделя играчки;
- Да прибира играчки на определените места в групата; да е запознато със занималнята, дворната площадка в детската градина, дори с персонала;
- Да обича да слуша музика, да изпълнява естествени движения на фона на музиката, да слуша приказки, да изпълнява указания на възрастните;
- Може да идва в групата със своя любима играчка;
- Детето има нужда от твърди граници и правила, за да се адаптира бързо. По този начин то се чувства сигурно и спокойно, че не е сбъркало, че не е допуснало грешка;
- Да се щади емоционалното му състояние.

В детството емоционалното съзнание се обогатява, усвояват се ускорено ключовите емоционални умения, формира се основата на емоционалната грамотност, динамизира се връзката между емоционалното развитие и емоционалната интелигентност като цяло и се очертава формиращата се индивидуалност на детето.

ПЕРСОНАЛЪТ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА:

- Възприема детето като най-висша ценност.
- Подкрепя, насърчава, поощрява и стимулира детето в цялостната му дейност и поведение.
- Посреща и приема детето с положително настроение, вежливо, учтиво, като съсредоточава вниманието си главно към него, създава у детето усещане за сигурност и спокойствие.
- Запознава се с детето, запознава децата помежду им.
- Подготвя предварително средата в групата за игра и занимания по избор на децата.
- Определя лично пространство, надписано за всяко дете – места на масите за хранене и обучение, легло, гардероб, като запознава децата и родителите с тях.
- Запознава детето с обстановката и обяснява предназначението на отделните помещения, материали, пособия.

- Провежда организацията на учебния ден, като се съобразява с желанията на децата, потребностите им и осигурява разнообразие на дейности – образователни, възпитателни, почивка, игри и други основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.
- Подкрепя и подпомага всяко дете, когато изпитва затруднения или несигурност.
- За по-бърза адаптация на децата, при необходимост се допуска родител в групата за отделни моменти на прием, закуска, обяд, когато това не разстройва емоционално останалите деца.
- Не се допускат травми и наранявания, както от предмети, така и чрез агресивно поведение: хапане, удряне, блъскане, щипане и други физически форми на агресия между децата.
- Поддържа се спокойна и приятна атмосфера за децата от персонала, без напрежение.
- Използва се цялата налична материално-техническа база - аудио-визуална техника, играчки, учебни и познавателни книжки за интересно, забавно развиващо пребиваване на детето в детската градина.
- Не се допуска грубост, тревоги, наказания, безразличие и безучастие при проблеми на децата.
- Децата не се оставят без надзор.
- На родителите се дава своевременно и ежедневна информация и консултиране за адаптиране, постиженията и поведението на детето.
- Персоналът няма роля на майка, на баба. Те са служебни лица, изпълняващи трудови задължения по длъжностна характеристика; спазват професионална етика и отговорности произтичащи от длъжностите и съобразно със закона.

Всяка адаптация изисква време и ако за едно дете е достатъчна седмица, за друго може да е необходим месец и повече. Продължителността на адаптацията зависи и от характера на детето, семейната обстановка, здравословното състояние, методите и подходите, които учителите и др. специалисти избират по своя преценка.

ПРЕПОРЪКИ И НАПЪТСТВИЯ В РЕЗЮМЕ:

1. Подготовката за раздялата да започва вкъщи. На детето може да му се говори за това, че то отива на детска градина, а родителите – на работа. Трябва предварително да подготвите детето за мисълта за детска градина. Подробно му разкажете за реда в нея, за обстановката, направете си кратка екскурзия до детската градина. Неизвестното плаши детето. То трябва да е запознато с това, което го очаква. Накарайте го да разбере, че вие ще се чувствате горди, че то вече е голямо и ходи на детска градина. Не забравяйте, че всички ваши емоции се предават на детето.
2. Разкажете на учителите/медицинските сестри за индивидуалните особености на вашето дете, за неговите навици и умения. Уточнете от каква помощ се нуждае детето ви.
3. Когато сте вече в детската ясла/градина, кажете на своето дете, че ще остане за да играе с други деца и ще го вземете по-късно. Можете да

опишете деня, който го чака. Детето трябва да знае, че ще остане в детската градина без Вас. Прегърнете го и преди да си тръгнете, помахайте с ръка за „довиждане“. Използвайте любимата играчка, с която детето говори и се чувства сигурно. Ако детето иска да си вземе играчка или книжка, не му забранявайте – това за него е част от дома и с нея то ще се чувства по-комфортно. Това му носи спокойствие, усещане за нещо лично и познато.

4. Спокойният родител води до себе си спокойно дете. Желателно е сутринто да бъде водено от родителя, който е готов да се раздели с него нежно, спокойно, но твърдо и бързо, без да удължава момента. Ако детето трудно се разделя с майката, желателно е през първата седмица да го води някой друг.
5. **Раздялата между родител и дете трябва да бъде бърза и кратка и насърчаваща детето.** Най-добре е родителят сам да помисли за своя ритуал при раздяла. Ритуалът ще направи родителя по-уверен и тази увереност ще се предава и на детето. **Не обещавайте неща, които не можете да изпълните!**
6. Много важни са емоциите на родителя при раздялата. Колкото по-плах и нерешителен е той, толкова по-тревожно ще бъде детето. Родителят не трябва да се тревожи, когато детето плаче.
7. На детето трябва да бъде обяснено след кое събитие от деня ще го вземат (след като то се наобядва или след като се наспи). Така детето няма да е тревожно кога и дали ще го вземат, а ще очаква събитието.
8. Не променяйте правилата, които сте въвели при раздяла. Детето има нужда от твърди граници и правила, за да се адаптира бързо. По този начин то се чувства сигурно и спокойно.
9. **След като вземете Вашето дете от детска ясла/градина, детето може да бъде превъзбудено и да изисква повече внимание.** Това е нормален начин да се освободи от напрежението, причинено от промените в живота му. Вярата на родителите в способността на детето да се адаптира и да бъде щастливо в детската ясла/детската градина, помага и подкрепя детето в тази трудна, но важна стъпка към независим живот.
10. Някои деца **се уморяват много от новите впечатления, новите приятели, новите дейности, многото хора.** Ако детето е неспокойно и нервно това означава, че то има неудовлетворени потребности. **Не търсете причините единствено само в детската градина.** В този случай вие трябва да го прибирате по-рано или 1-2 пъти седмично да го оставяте у дома, проявявайте търпение към капризите на детето – те възникват поради претоварване на неговата нервна система. Не му се карайте – просто насочете вниманието му към нещо по-интересно.
11. **Постарайте се детето да бъде в спокойна обстановка, без никакви конфликти.** Говорете му ласкаво и нежно, по-често го прегръщайте. **Не забравяйте да го хвалите за всичко постигнато.** Детето се нуждае от вашата постоянна подкрепа. Само по този начин детската градина може да се превърне в място, където то ще се чувства комфортно, а това ще ви осигурява необходимото за работата ви спокойствие.

12. Плачът на дете, което все още не говори, може да означава физиологични потребности на детето, които трябва да се установят и удовлетворят незабавно:

- храна;
- вода;
- сън;
- ползване на тоалетна;
- друга потребност.

След като предварително сте се запознали с дневния режим на детската градина, за по-лесна адаптация на детето е желателно да се наложи подобен режим и вкъщи. Още повече ще помогне, ако имате възможност два-три месеца предварително да се следва режима в детската градина.

13. Максимално да е близко и менюто у дома към това в детската градина.

Ако детето е свикнало вкъщи на обяд да яде само едно ядене, то нищо чудно, в детската градина да откаже някое - първото, второто или третото. Имаме предвид, че често пъти храненето е една от основните причини, поради която детето не иска да ходи на детска градина.

14. От значение е и **редовното ходене на детска градина**. Нека детето свикне с мисълта, че от понеделник до петък всеки има задължения – то е на градина, мама и татко са на работа. А събота и неделя са дните за семейни забавления.

15. Желателно е детето да бъде включено в избора и подреждането на детската раничка и сложете в нея всичко необходимо: комплект за преобличане, пижама, пантофи, любима играчка.

16. Облеклото: дрехите трябва да са лесни за обличане събличане, да нямат сложни закопчавания или трудно да минават през главата; обувките съответно да са лесни за обуване и събуване – на този етап за предпочитане са обувките без връзки.

17. В детската градина децата усвояват навици да се самообслужват, а това изисква време. Изградени начални навици за самостоятелност улесняват адаптирането на децата. Три годишното дете трябва да има умения да се храни само, да разпознава дрехите си, да контролира ходенето до тоалетна, да събира играчките и други елементарни умения, които с помощта на персонала ще се усъвършенстват в детската градина. **Важно е тези навици да се развиват постепенно, а не когато остават дни до постъпването в детска градина.**

18. Осъществява се ежедневен контакт с учителите/медицинските сестри – родителите получават информация как се справя детето с новата обстановка. Всеки проблем, свързан с детето се разрешава много по-лесно при взаимно доверие.

19. Когато децата още от първия ден усетят доброжелателните отношения между родители и педагози/медицински сестри, със сигурност се справят по-бързо с новата среда.

20. Бързо привикват тези деца, чиито родители са ги поверявали на грижите ту на едната баба, ту на другата, ту на гледачката или на по-големите

братя и сестри. Те са открити за общуване – както с връстниците, така и с възрастните.

21. Новото предизвиква тревожност при възрастните и още по-силна, при малчуганите до 3 години. Затова на детето му е необходима информация:

- Какво ще се прави в детската градина – ще се пее, танцува, играе, спи, яде и т.н.;
- С кого ще бъде там - с други деца и с госпожите, които знаят много забавни неща;
- Да има възможност детето да се запознае предварително с бъдещите си учителки.

Изключително важна е положителната нагласа на родителя към детската градина. Ако той вярва, че това е най-доброто място за детето му, така ще мисли и то.

Ще сме си свършили работата като родители, ако след време чуем детето да казва: **„Не искам да ме вземате рано, първи! Не искам да си тръгвам от детската градина!“**

22. Да научим детето отрано на добри обноски. Докъм две годишна възраст то спокойно може да помахва с ръка, да даде „въздушна целувка“, да усвои две-три **„вълшебни думи“**: благодаря, извинявай, здравей – (чао). Дори и да не може да ги каже, възрастните трябва непрекъснато да ги повтарят при всеки повод. В детската градина са въведени правила за децата за добри обноски и безопасно поведение.

„Уважаеми родители, не злепоставяйте детето пред други деца и възрастни със забележки и грубости! Учете детето да споделя играчките с другите деца. Поощрявайте ги по всеки повод с „браво“, „благодаря“, „ти можеш“, „хайде пак“!

23. **Децата са нашето огледално отражение, те подражават, затова внимавайте в собственото си поведение!**

24. Поведението и уменията за хранене се учат на масата. На година и половина – две малчуган трябва да умее да държи сам лъжичката, да ползва салфетка по време на ядене. На две и половина, три години – да не яде с отворена уста. На четири – да ползва и неостър нож, с който да си помага. На пет – да участва в сервирането, на 6 – да си прави сандвичи с подготвена смес.

ФИНАЛИЗИРАНЕ НА ПЕРИОДА ЗА АДАПТАЦИЯ

Да не забравяме, че темповете на адаптацията са различни за всяко дете. Нужно е да бъдем последователни, да вложим търпение и разбиране към детето.

Адаптацията е приключила след като детето е приело служителите, децата и средата. Възможно е при сутрешният прием, детето да протестира, но при влизане в групата се чувства комфортно.

Служителят, подкрепящ детето по време на неговата адаптация не е необходимо да присъства в дневните грижи, но е на разположение, ако детето има нужда от него.

Моделът за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейната среда към средата в детска градина „Брезичка“ е предназначен за родителите, медицинските и педагогически специалисти, които работят с деца в група на детска ясла и първа група в детската градина.

Целта е при активно взаимодействие между детската градина и родителите да се постигне бърза и безболезнена адаптация на новопостъпващото дете чрез уеднаквяване подходите и обогатяване знанията на възрастните за особеностите в развитието на детето в ранна възраст.

В резултат моделът за адаптация да допринесе за постигане на целта, да направи по-уверени и спокойни не само детето, но родителите и персонала. В този специален момент, повече от всякога, детето се нуждае от нашето себеотдаване и посвещаване в името на неговото щастие.

Нашата основна цел е: Да отглеждаме здрави, щастливи, уверени и емоционално стабилни деца.

Моделът за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейната среда към средата в детска градина „Брезичка“ е неразделна част от Правилника за дейността на детската градина.

01.09.2026 г.

Мария Димитрова:.....
Директор на ДГ „Брезичка“

ПРИМЕРНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Асоциация родители (2019) – Наръчник за родителите „Добре дошли в детската градина“, 2019 г.
2. „Адаптация на детето в детска ясла или градина“, Списание „Моето дете“ - 2015/16 г., www.moetodete.bg.
3. „Адаптиране на детето в детската градина“, Изд. „Изкуства“ - www.izkustva.net.
4. Златарова, М. /04.2015/ „За успешна и бърза адаптация към детската градина“, „Детската градина - необходим етап в развитието на детето“, purvite7bg.com.